

Analiza penetracji rynku telefonii ruchomej w Polsce na tle pozostałych krajów Europy.

Warszawa, kwiecień 2008 r.

Spis treści

1. Cel, zakres analizy	3
2. Polska w latach 1997 - 2007	4
2.1. Metoda analizy	4
2.2. Liczba użytkowników i penetracja	5
3. Kraje Unii Europejskiej w 2007 roku.	6
3.1. Metoda analizy	6
3.2. Liczba użytkowników	6
3.3. Penetracja	7
4. Kraje Centralnej i Wschodniej Europy w latach 2002-2012	8
4.1. Metoda analizy	8
4.2. Liczba użytkowników	8
4.3. Penetracja	12
5. Wnioski.....	16
Spis wykresów.....	17
Spis tabel.....	17

1. Cel, zakres analizy

W ramach swojej działalności Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej monitoruje rozwój rynku telekomunikacyjnego oraz tendencje na nim panujące, również w zakresie segmentu telefonii ruchomej.

Wobec faktu przekroczenia przez krajowy rynek telefonii ruchomej poziomu 100% penetracji, Prezes UKE uznał za zasadne szersze odniesienie się do kwestii liczby użytkowników telefonii ruchomej w Polsce, zwłaszcza w sytuacji, gdy temat ten stał się niezwykle popularny w mediach oraz dostępnych na rynku opracowaniach analitycznych.

Celem analizy jest przedstawienie wybranych faktów dotyczących liczby użytkowników telefonii ruchomej w Polsce na tle krajów Europy.

Analiza przedstawiona została w ujęciu krajowym oraz międzynarodowym, na trzech poziomach:

- na poziomie rynku krajowego w latach 1997 – 2007,
- na poziomie krajów Unii Europejskiej w roku 2007,
- na poziomie krajów Centralnej i Wschodniej Europy w latach 2002 – 2012.

W opracowaniu wskazane zostały m.in. różnice w zakresie nominalnej i rzeczywistej penetracji rynku, z założeniem, iż przez penetrację:

- nominalną należy rozumieć powszechnie stosowaną, tj. odnoszącą się do wszystkich zarejestrowanych klientów sieci telefonii ruchomych do ogółu ludności,
- rzeczywistą należy rozumieć odnoszącą się do aktywnych klientów sieci telefonii ruchomych do ogółu ludności, gdzie aktywny klient każdorazowo definiowany jest wg indywidualnych założeń podmiotu dokonującego kalkulacji.

Dane stanowiące szacunki Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Komisji Europejskiej, firmy Analysys Research, różnią się z uwagi na:

- odmienne kryteria kalkulacji liczby użytkowników oraz penetracji,
- wykorzystane źródła danych

Prognoza liczby użytkowników i penetracji rynku telefonii ruchomej wg Analysys Research prezentowana jest poglądowo i nie jest elementem stanowiska Prezesa UKE.

2. Polska w latach 1997 - 2007

2.1. Metoda analizy

Nominalna liczba użytkowników oraz penetracja zostały oszacowane na podstawie liczby klientów sieci:

- telefonii analogowej,
- telefonii cyfrowej: 2G, 3G,

korzystających z usług telekomunikacyjnych:

- za które rozliczenie następuje po określonym okresie ich świadczenia (model rozliczeń z abonamentem),
- za które rozliczenie następuje przed ich świadczeniem (model rozliczeń bez abonamentu).

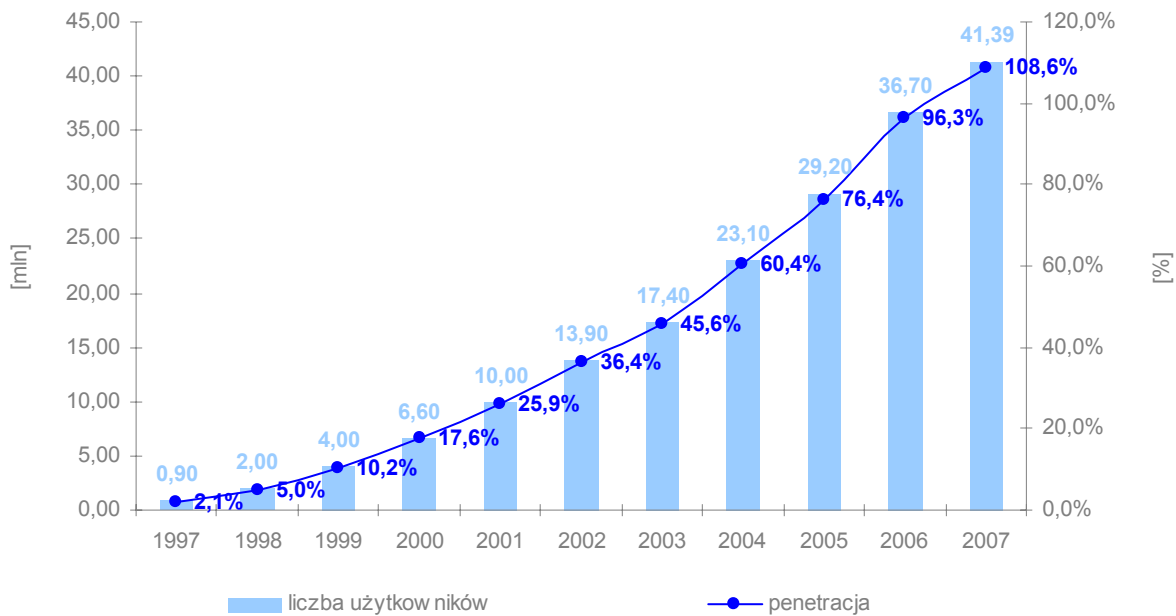
Rzeczywista penetracja została oszacowana z wyłączeniem nieaktywnych użytkowników usług przedpłaconych, tj. użytkowników pre-paid, którzy nie wykonali, ani też nie odebrali żadnej usługi telefonii ruchomej (połączenia głosowego, wiadomości SMS, MMS, pozostałej transmisji danych) w okresie 01.10.2007 – 31.12.2007.

Rzeczywistej penetracji, oszacowanej wg indywidualnych założeń UKE, nie należy odnosić do ogólnie publikowanych (również przez UKE) informacji w zakresie liczby użytkowników telefonii ruchomej oraz udziałów rynkowych wg liczby użytkowników konkretnych operatorów telefonii ruchomej w Polsce, z uwagi na brak publicznie dostępnych informacji o % udziale tzw. nieaktywnych użytkowników w liczbie klientów sieci każdego z operatorów, które to informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstw.

Nie należy jej również porównywać do innych publikowanych wskaźników analitycznych tego typu (również tych umieszczonych w opracowaniu – Komisja Europejska, Analysis Research) z uwagi na odmienne kryteria definiowania aktywnych / nieaktywnych klientów sieci telefonii ruchomej.

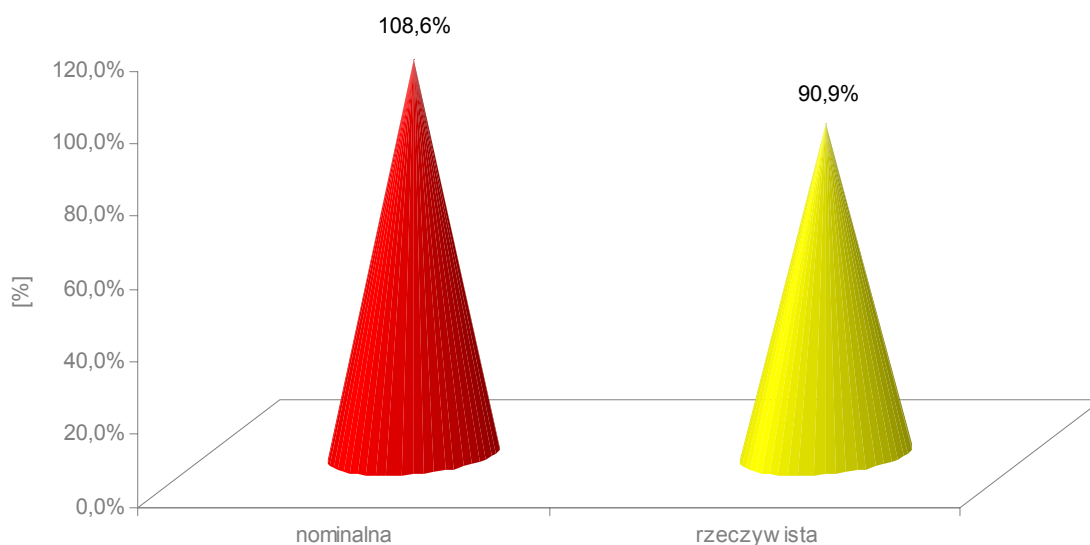
2.2. Liczba użytkowników i penetracja.

Wg danych UKE z usług telefonii ruchomej korzystało w Polsce ponad 41 mln użytkowników, co dało penetrację na poziomie 108,6% (Wykres 1). Biorąc jednak pod uwagę 17,7% tzw. nieaktywnych użytkowników, rzeczywista penetracja rynku wyniosła na koniec 2007 roku 90,9% (Wykres 2).

Wykres 1. Nominalna liczba użytkowników oraz nominalna penetracja rynku w Polsce

Źródło: UKE na podstawie danych operatorów.

Wykres 2. Nominalna oraz rzeczywista penetracja rynku w Polsce wg stanu na 31.12.2007

Źródło: UKE na podstawie danych operatorów.

3. Kraje Unii Europejskiej w 2007 roku.

3.1. Metoda analizy

Liczba użytkowników oraz penetracja zostały oszacowane na podstawie aktywnych klientów sieci typu 2G lub 3G, związanych z MNO lub MVNO, którzy w przypadku:

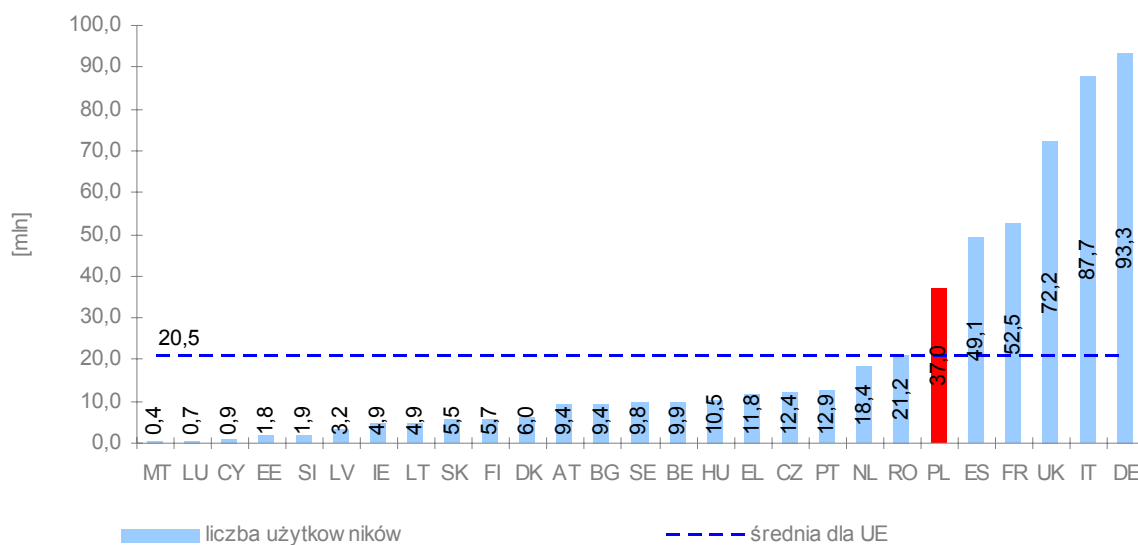
- Post-paid – posiadali ważną (aktualną) umowę,
- Pre-paid – wykonywali lub odbierali połączenia, wysyłali wiadomości SMS lub MMS, korzystali z usług transmisji danych, co najmniej raz w okresie ostatnich 3 miesięcy.

wg stanu na 1.10.2006 oraz 1.10.2007.

Liczbę użytkowników oraz penetrację należy traktować jako rzeczywiste.

3.2. Liczba użytkowników

Wg raportu Komisji Europejskiej Polska znalazła się w 2007 roku na 5 miejscu ze wszystkich 27 krajów Unii Europejskiej wg kryterium liczby użytkowników (Wykres 3). Szacowana liczba 37 mln klientów polskich sieci telefonii ruchomej znalazła się zdecydowanie powyżej średniej dla Unii, która wyniosła 20,5 mln użytkowników.

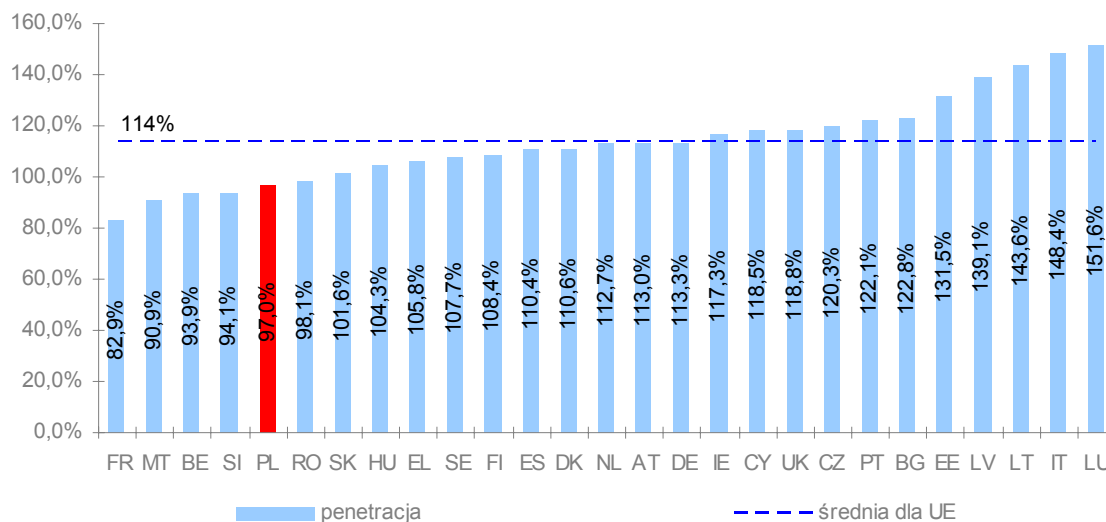
Wykres 3. Liczba użytkowników w krajach Unii Europejskiej wg stanu na 01.10.2007

Źródło: 13 Raport Implementacyjny Komisji Europejskiej.

Należy pamiętać, iż kryterium liczby użytkowników nie charakteryzuje poziomu rozwoju danego rynku krajowego względem innych, z uwagi na wpływ czynnika demograficznego (liczba użytkowników zdeterminowana jest liczbą mieszkańców kraju).

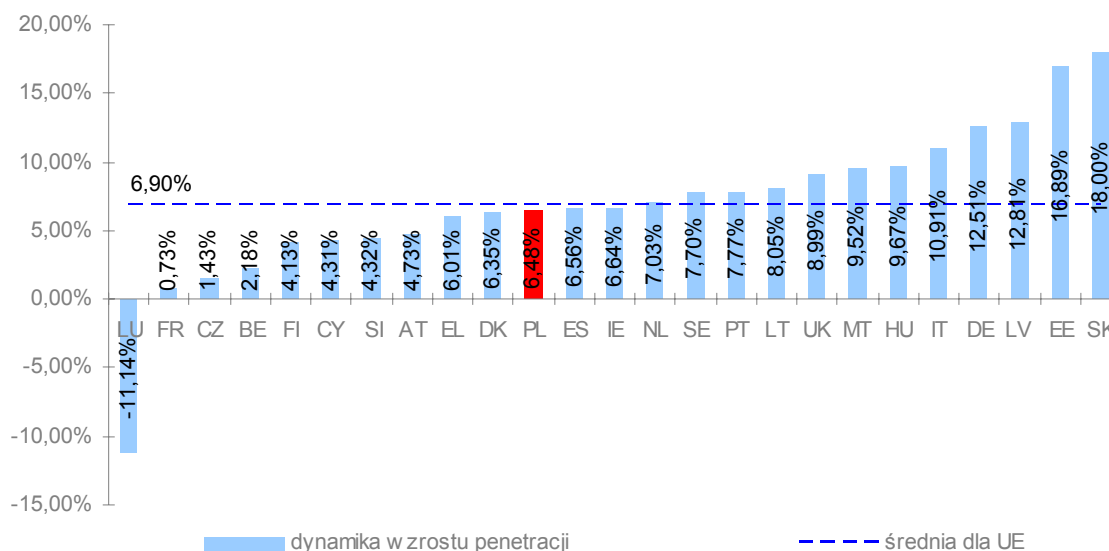
3.3. Penetracja

Wg raportu Komisji Europejskiej Polska znalazła się w 2007 roku na 23 miejscu ze wszystkich 27 krajów Unii Europejskiej wg kryterium penetracji rynku (Wykres 4). Szacowana dla Polski penetracja na poziomie 97% znalazła się zdecydowanie poniżej średniej dla Unii, która wyniosła 114%. Jednak roczna dynamika wzrostu penetracji rynku dla Polski na poziomie 6,48% była zbliżona do średniej dla Unii, która wyniosła 6,90% (Wykres 5).

Wykres 4. Rzeczywista penetracja rynku w krajach Unii Europejskiej wg stanu na 01.10.2007

Źródło: 13 Raport Implementacyjny Komisji Europejskiej.

Wykres 5. Dynamika wzrostu rzeczywistej penetracji rynku w krajach Unii Europejskiej wg stanu 01.10.2007

Źródło: 13 Raport Implementacyjny Komisji Europejskiej.

Uwaga: Brak danych za 2006 rok. dla Bułgarii i Rumunii.

4. Kraje Centralnej i Wschodniej Europy w latach 2002-2012

4.1. Metoda analizy

Nominalna liczba użytkowników oraz penetracja zostały oszacowane na podstawie liczby klientów sieci podanych przez operatorów (lub oszacowanych).

Rzeczywista liczba użytkowników oraz penetracja zostały oszacowane z wyłączeniem tych klientów sieci, którzy nie używali telefonów komórkowych przez więcej niż trzy miesiące.

W analizie jako pozostałe kraje Centralnej i Środkowej Europy rozumie się: Albanie, Białoruś, Bośnię i Hercegowinę, Bułgarię, Chorwację, Macedonię, Mołdowę, Czarnogórę, Rumunię, Serbię, Słowenię.

Analiza została opracowana we wrześniu 2007 roku przez Analysys Research

4.2. Liczba użytkowników

Wg danych Analysys Research Polska osiągnęła w 2007 roku nominalny poziom 41 265 tys. klientów sieci telefonii ruchomej, zajmując 3 miejsce za Rosją – 160 676 tys. oraz Ukrainą – 54 362 tys. wg kryterium liczby użytkowników krajów Centralnej i Wschodniej Europy (Wykres 6).

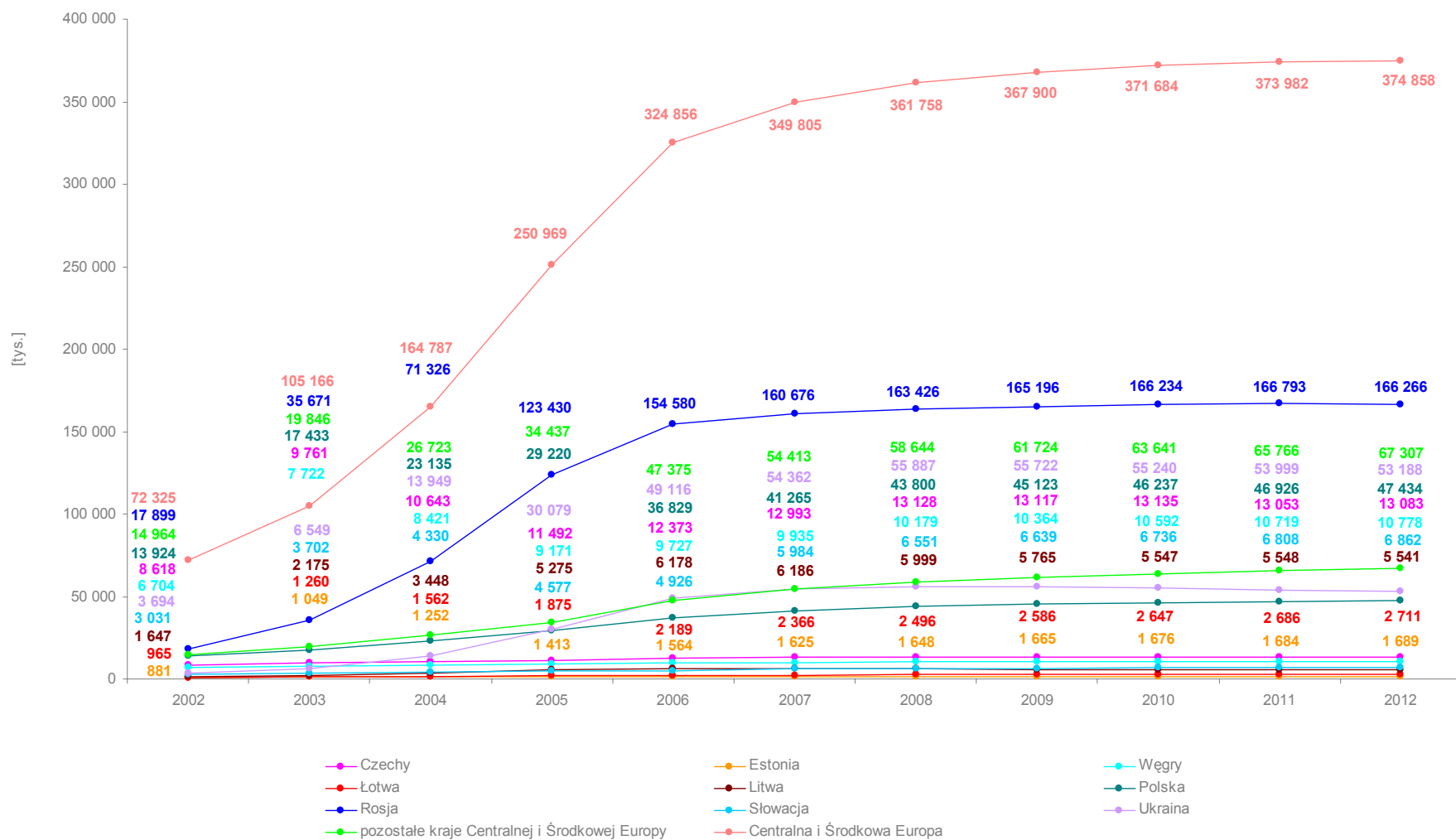
Rzeczywisty poziom liczby użytkowników w Polsce wyniósł jednak 38 645 tys. i również był to 3 w 2007 roku wynik po Rosji – 142 156 tys. oraz po Ukrainie – 45 267 tys. (Wykres 7)

Wg prognoz Analysys Research takie relacje między wymienionymi krajami utrzymają się do 2012 roku, w którym nominalna liczba użytkowników telefonii ruchomej w Polsce wyniesie 47 434 tys. z kolei rzeczywista wyniesie 45 025 tys. Dla porównania nominalne liczby użytkowników w Rosji i na Ukrainie w 2012 roku wyniosą odpowiednio 166 266 tys. oraz 53 188 tys., z kolei rzeczywiste 148 456 tys. oraz 49 256 tys.

W przypadku Polski, w latach 2007 – 2012 na prawie stałym poziomie od 2 620 do 2 409 tys. utrzyma się różnica między nominalną a rzeczywistą liczbą użytkowników telefonii ruchomej (Wykres 8).

Należy pamiętać, iż kryterium liczby użytkowników nie charakteryzuje poziomu rozwoju danego rynku krajowego względem innych, z uwagi na wpływ czynnika demograficznego (liczba użytkowników zdeterminowana jest liczbą mieszkańców kraju).

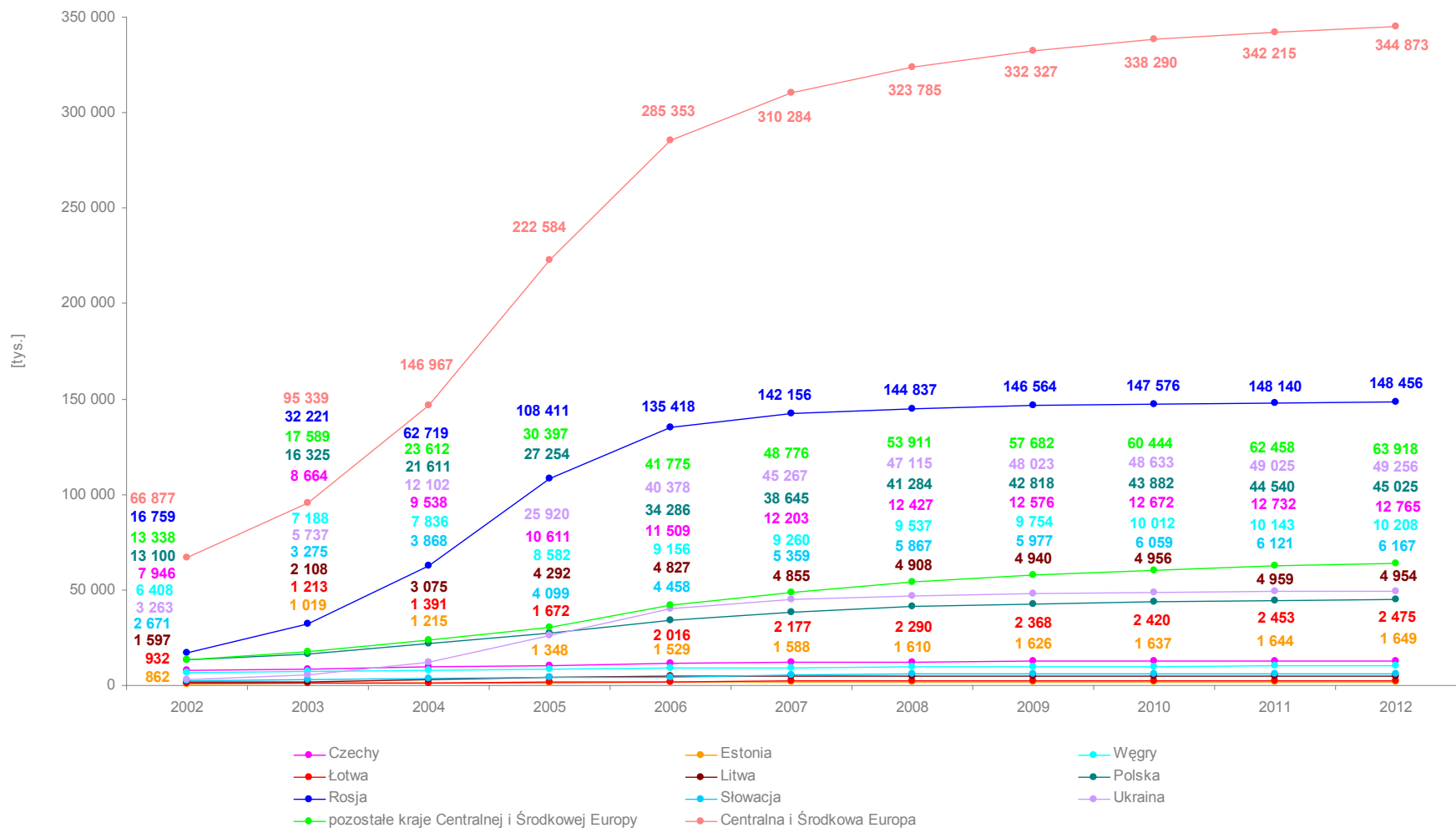
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 6 Nominalna liczba użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

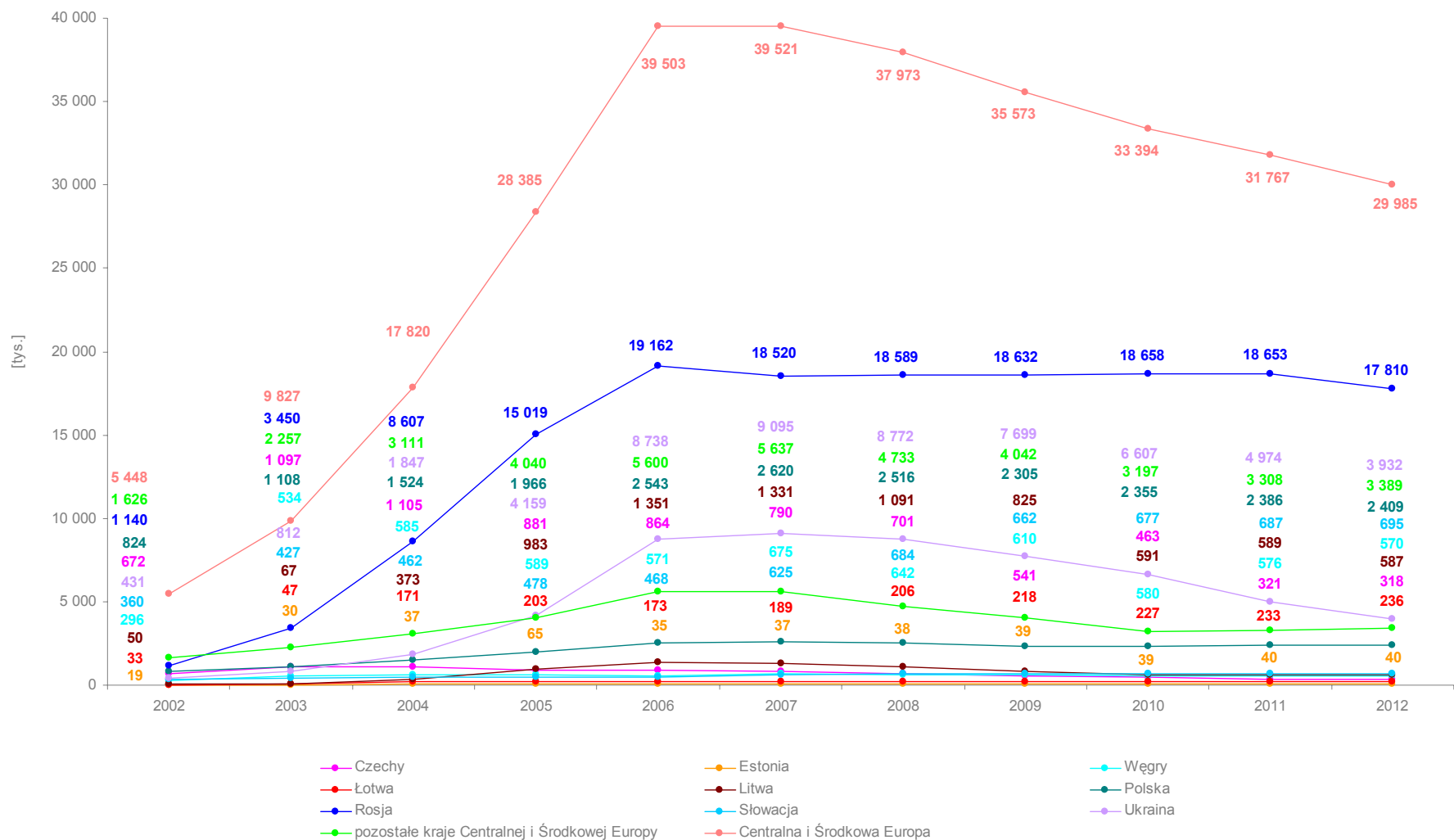
Urząd Komunikacji Elektronicznej
 Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 7 Rzeczywista liczba użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

Urząd Komunikacji Elektronicznej
 Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 8 Różnica między nominalną i rzeczywistą liczbą użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

4.3. Penetracja

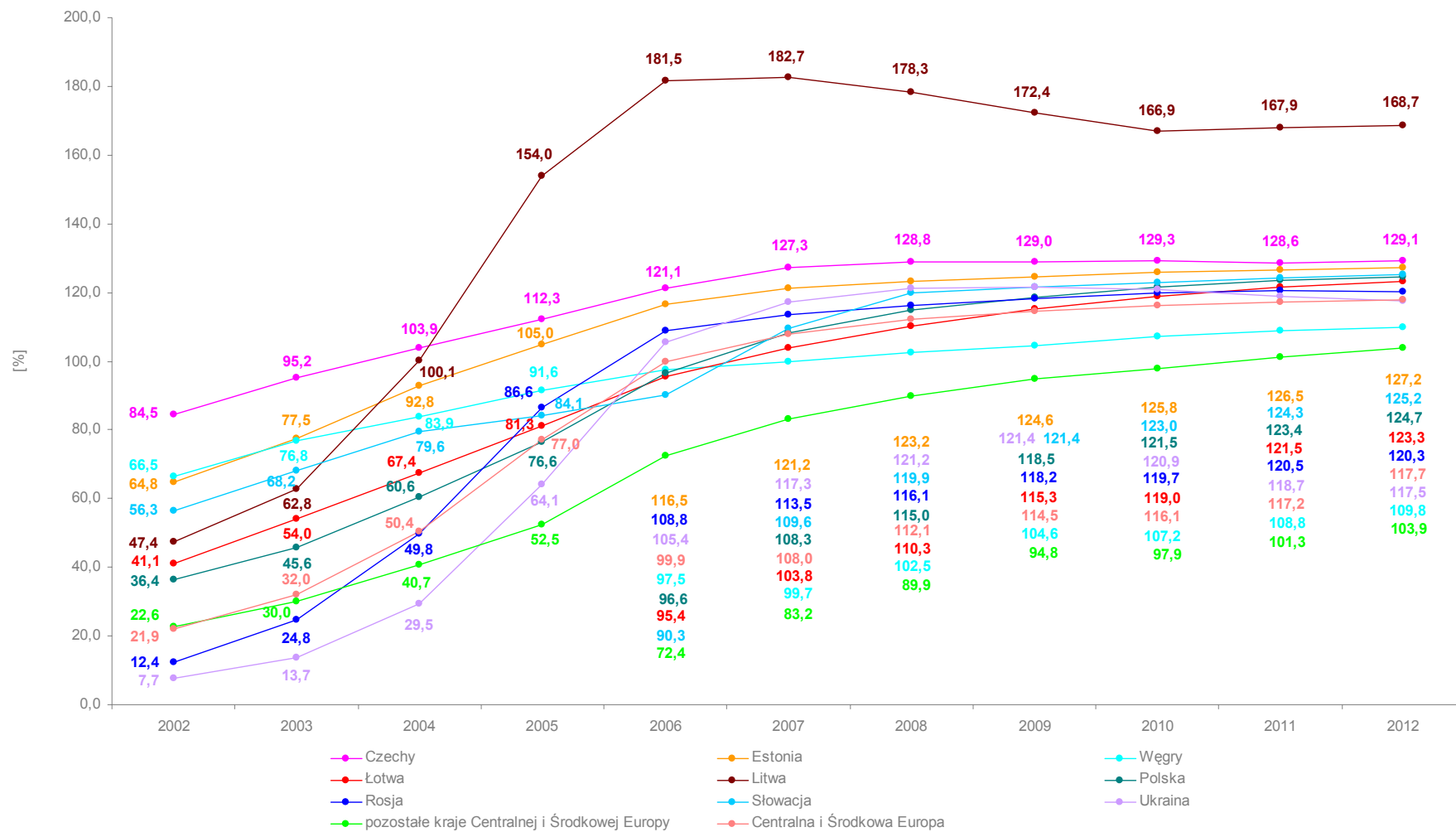
Wg danych Analysys Research Polska osiągnęła w 2007 roku penetrację na nominalnym poziomie 108,3%, zajmując 7 miejsce, za Litwą – 182,7%, Czechami – 127,3%, Estonią – 121,2%, Ukrainą – 117,3%, Rosją – 113,5% oraz Słowacją – 109,6%, wśród krajów Centralnej i Wschodniej Europy (Wykres 9).

Rzeczywisty poziom penetracji w Polsce wg AR wyniósł jednak 101,4% i był to 4 w 2007 roku wynik po Litwie – 143,4%, Czechach – 119,5% oraz Estonii – 118,4% (Wykres 10).

Wg prognoz Analysys Research podobne relacje między wymienionymi krajami utrzymają się do 2012 roku, w którym nominalna liczba penetracja telefonii ruchomej w Polsce wyniesie 124,7%, z kolei rzeczywista wyniesie 118,4%. Nominalne penetracje w krajach o wyższym w 2012 roku wskaźniku niż w Polsce wyniosą: na Litwie – 168,7%, w Czechach – 129,1%, w Estonii – 124,2% oraz na Słowacji – 125,2%. Z kolei rzeczywiste penetracje w krajach o wyższym w 2012 roku wskaźniku niż w Polsce wyniosą: na Litwie – 150,9%, w Czechach – 126,0%, w Estonii – 127,2%.

W przypadku Polski, wg prognoz AR, w latach 2007 – 2012 na prawie stałym poziomie od 6,9 do 6,3 % utrzyma się różnica między nominalną a rzeczywistą penetracją telefonii ruchomej (Wykres 11).

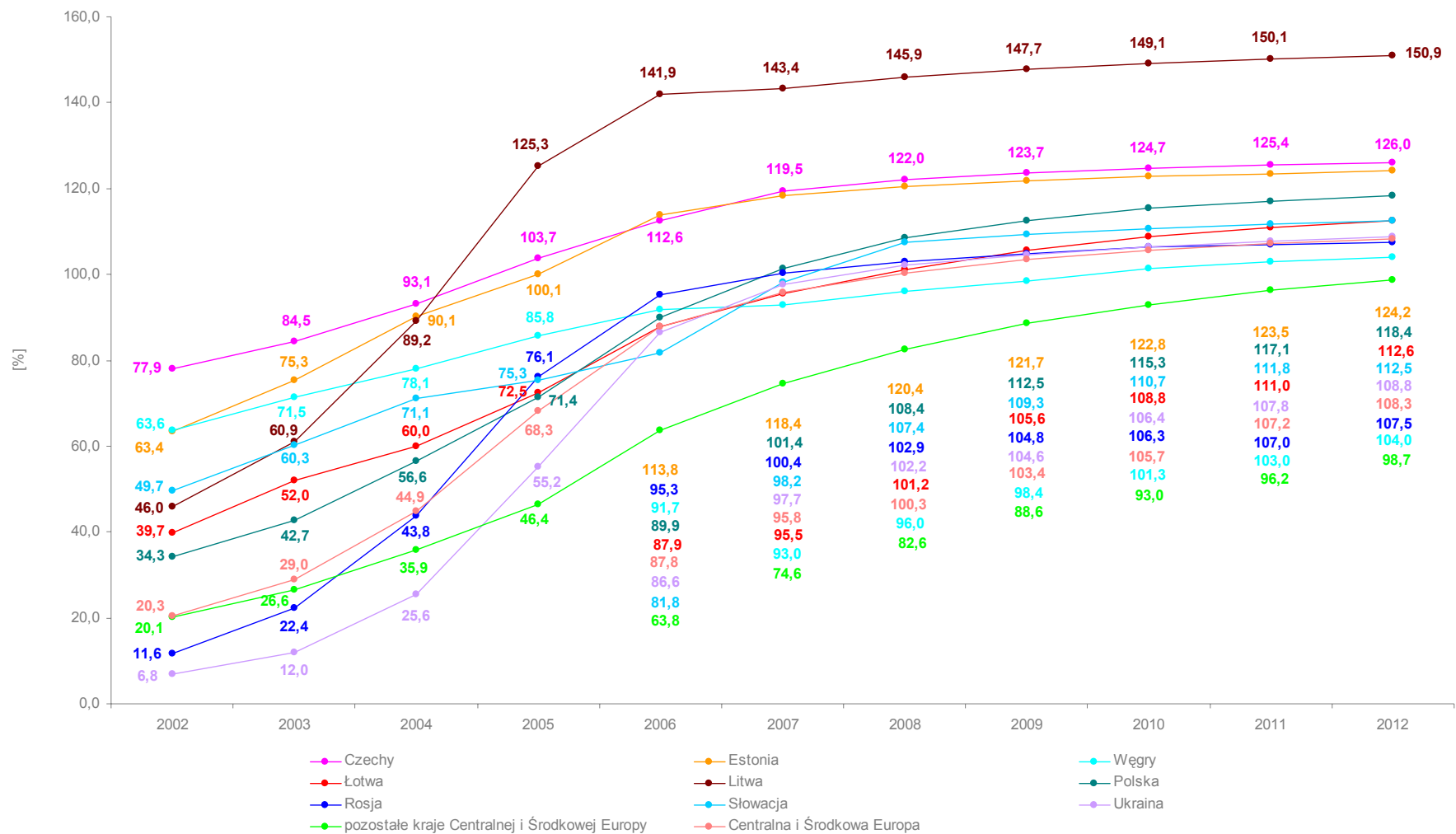
Urząd Komunikacji Elektronicznej
 Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 9 Nominalna penetracja rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

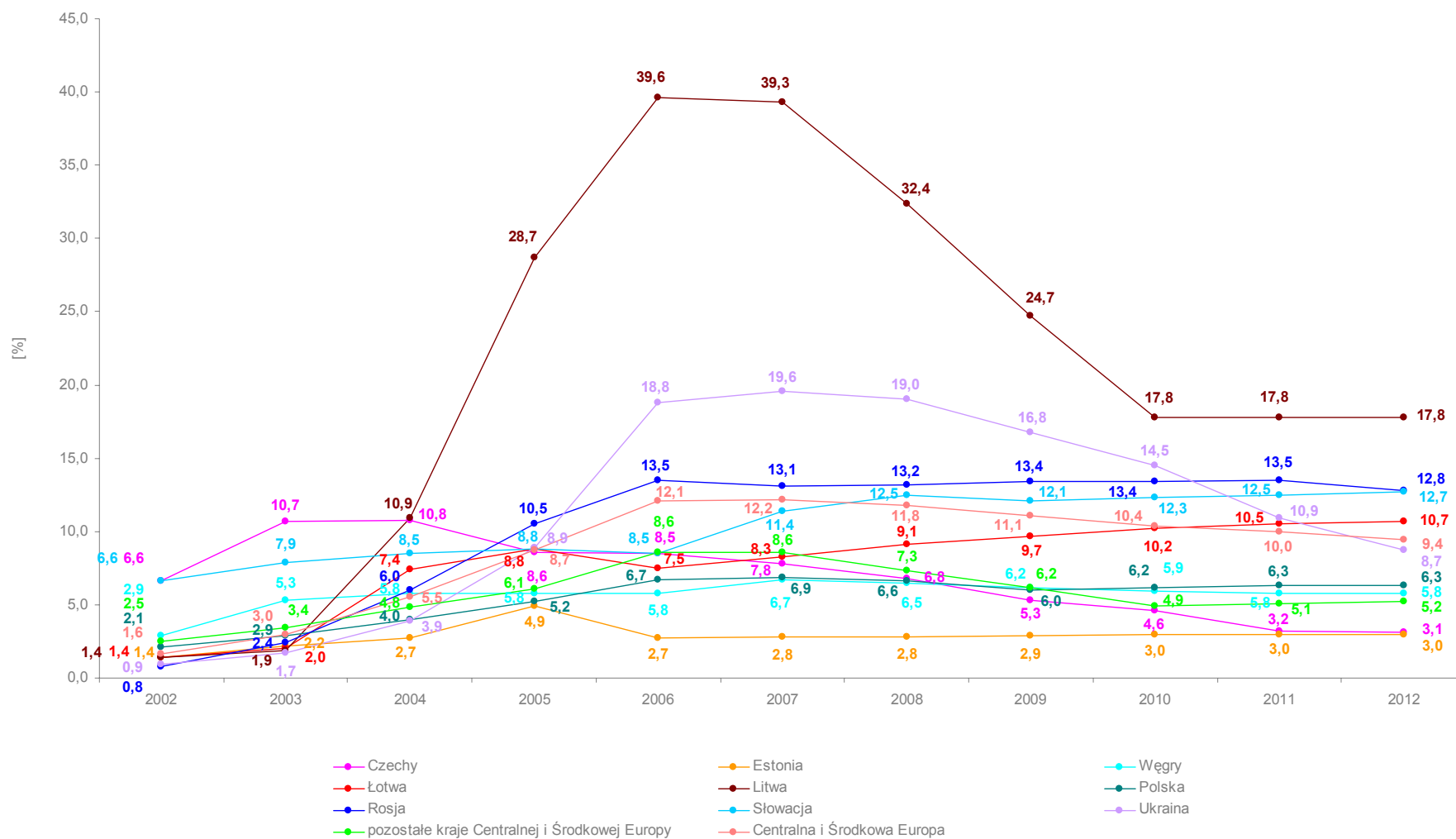
Urząd Komunikacji Elektronicznej
 Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 10 Rzeczywista penetracja rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

Urząd Komunikacji Elektronicznej
 Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Wykres 11 Różnica między nominalną a rzeczywistą penetracją rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy

Źródło: UKE na podstawie danych Analysys Research.

5. Wnioski

Wyniki analizy penetracji rynku w Polsce zestawiono poniżej (Tabela 1).

Tabela 1. Zbiorcze porównanie wyników analizy

	UKE	13 Raport Implementacyjny Komisji Europejskiej	Analysys Research
Penetracja			
nominalna	108,6%	-	108,3%
rzeczywista	90,9%	97% (stan na 01.10.2007)	101,4%

Źródło: UKE, 13 Raport Implementacyjny, Analysys Research.

Wg danych UKE rzeczywista penetracja rynku w Polsce była w 2007 roku o 17,7% niższa niż nominalna, co jest efektem dużej liczby nieaktywnych użytkowników usług przedpłaconych, którzy przez znaczny czas (wg kryterium UKE przez 3 ostatnie miesiące 2007 roku) nie korzystali z usług telefonii ruchomej, ale ich karty SIM były rejestrowane przez operatorów na równi z pozostałymi.

Wg szacunków KE rzeczywista penetracja wyniosła 97%, z kolei wg prognoz Analysys Research 101,4% wobec 108,3% nominalnej penetracji.

Dodatkowym czynnikiem mogącym obniżyć prezentowany rzeczywisty poziom penetracji w Polsce, jest fakt posiadania przez konsumentów telefonów w różnych sieciach (np. telefon prywatny i służbowy) przez co są oni wliczani do bazy klienckiej przez więcej niż jednego operatora. Skala tego zjawiska nie została na chwilę obecną zmierzona.

Wnioskiem z powyższej analizy, jest fakt, iż wobec ogólnie przyjętej penetracji rynku na poziomie ponad 108%, krajowy rynek telefonii ruchomej charakteryzuje się w dalszym ciągu znacznym potencjałem klientów.

Spis wykresów

Wykres 1. Nominalna liczba użytkowników oraz nominalna penetracja rynku w Polsce	5
Wykres 2. Nominalna oraz rzeczywista penetracja rynku w Polsce wg stanu na 31.12.2007 .5	
Wykres 3. Liczba użytkowników w krajach Unii Europejskiej wg stanu na 01.10.2007	6
Wykres 4. Rzeczywista penetracja rynku w krajach Unii Europejskiej wg stanu na 01.10.2007	7
Wykres 5. Dynamika wzrostu rzeczywistej penetracji rynku w krajach Unii Europejskiej wg stanu 01.10.2007.....	7
Wykres 6 Nominalna liczba użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy	9
Wykres 7 Rzeczywista liczba użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy	10
Wykres 8 Różnica między nominalną i rzeczywistą liczbą użytkowników telefonii ruchomej w krajach Centralnej i Wschodniej Europy.....	11
Wykres 9 Nominalna penetracja rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy	13
Wykres 10 Rzeczywista penetracja rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy	14
Wykres 11 Różnica między nominalną a rzeczywistą penetracją rynku w krajach Centralnej i Wschodniej Europy	15

Spis tabel

Tabela 1. Zbiorcze porównanie wyników analizy	16
---	----

OPRACOWANIE

Marcin Cichy

Główny Specjalista
Wydział Analiz
Departament Analiz Rynku Telekomunikacyjnego

Urząd Komunikacji Elektroniczej
ul. Kasprzaka 18/20, 01-211 Warszawa
tel.: +48 22 53 49 417
fax: +48 22 53 49 195
e-mail: m.cichy@uke.gov.pl
www.uke.gov.pl